

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۱۰/۱۵

محمد انور اڅر

لر او بر پښتانه او د پاکستان انگرېزي پالیسي (اووه دېرشمه برخه)

(جنرال عاصم منیر چې د قسیم فهم او رشید دوستم په څېر سیاسي مارشال هم دی)

پنجابی پوځ: جوړښت، شالید او کودتاګانې (۳۳)

له څلورو هندي مهاجرو جنرالانو وروسته، د پاکستان د پوځ ستردرستیزان (۶)

جنرال سید عاصم منیر احمد شاه^۱: (له ۲۰۲۲ ز. کاله، تر دې دمه. (۱)

سید عاصم منیر لکه د پاکستان د نورو ستردرستیزانو په څېر یو **پنجابی جنرال دی**، د هغه پلار سید سرور منیر، په ۱۹۴۷ ز. کال کې د هند او پاکستان د وېش پر مهال، له خپلې کورنۍ سره د هندي پنجاب له جلندر ښار څخه پاکستان ته کډه شوی و او په پای کې په راولپنډۍ کې مېشت شو چې هم هلته، په ۱۹۶۷ ز. کال کې عاصم منیر وزیرید.

جنرال عاصم منیر ځان یو پنجابی سید معرفي کوي، د تاریخ په اوږدو کې د هند د نیمې وچې ځینو وګړو خپلې شجرې په لوی لاس اړولي او تر عربو یې رسولې دي، حقیقت دا دی چې دا ډول ډېر جعلی سیدان شته چې د دوی پلرونه، عربو، پښتنو او مغلو فاتحینو په خپلو لښکرو کې د مریانو (غلامانو) په توګه هند ته راوستلي وو چې بیا په سیمه کې پاتې شوي دي.

^۱: پنجابیان خپل ویاړلي تاریخي شخصیتونو او اتلان نه لري، دوی پر خپلو بالستیک توغندیو د افغانستان د تاریخي پاچاهانو او امپراتورانو (چې د هند فاتحین وو) نومونه ایښي دي، پاکستان د احمد شاه بابا نوم (ابدالي) پر خپل یو لنډواټنه بالستیک توغندي ایښی دی؛ د غزنوي سلطان محمود نوم (غزنوي) یې پر یو بل لنډواټنه توغندي ایښی او یو بل منځنی واکمن ویشتونکی توغندی یې د (غوري) په نوم نومولی دی، یو بل توغندی د بابر په نوم بولي، ظهیرالدین بابر چې د هند ترک توکمه امپراتور و، بیا هم د هغه مریستون په کابل کې دی. دغه د هند فاتحین، پرته له بابر څخه د افغانانو پاچاهان او امپراتوران دي، دوی پر پنجابیانو پورې هېڅ تړاو نه لري.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

په هند کې دویم ډول سیدان هغه کسان دي چې نېکونه یې ځایي هندان وو، په ځانګړي توګه، د هندوانو د لورې پورې (طېقي) برهمناو او پنډتان.

د دې لپاره چې دا ډول سیدان د اسلام په دین کې لوړ ځای ولري نو د دوی زامنو ځانونه په عربو پورې تړلي او د وخت په تېریدو سره یې خپل نېکونه سیدان معرفي کړي دي. چې د جنرال عاصم منیر نېکونه له همدغو دوه ډوله جعلی سیدانو: د هند د فاتحینو غلامان او یا د ځایي مسلمان شویو هندوانو خوځات (اولاده) ده.

د هندوانو د پنډتانو د مسلمانیدلو په اړه تر ټولو یو مشهور کتاب **(کل کی اوتار اور محمد صاحب)** دی چې د هند د اله آباد پوهنتون د سنسکرت ژبې پوه، نوموتی هندي پروفیسور **(پنډت ویدا پرکاش اپادهیای)** له خوا لیکل شوی دی.

د توکم او پورې د بدلولو په هکله د هند په اترپردېش ایالت او د هند په نورو سیمو کې یو مثل هم شته چې وايي:

(پهله سال جولابا، اګله سال شیخ، اب که بار غله سستا ربا تو سید بو جائیں گے.)

ژباړه: «لومړی کال اوبدونکی وم، راتلونکی کال به شیخ شم او که دا ځل غله ارزانه او حاصلات ښه وي نو سید به شم.»²

له دې مثل څخه څرګندېږي چې څرنگه په هند کې وګړي او کورنۍ د مالي او ټولنیز حالت په ښه کېدو سره خپل پېژاند له یوې ځایي ټیټې پورې څخه په تدریجي توګه تر ټولو لوړ توکم (سیدانو) ته رسوي.

که څه هم دا ډول خلک ظاهراً خپل توکم بدل کړي او ځانونه سیدان بولي خو په خویونو او کړنو کې یې ډېر بدلونونه نه راځي او د خپلو پخوانیو هندي توکمه نیکونو او غلامانو عادتونه په کې پاتې دي چې ښه بېلګه یې جنرال پروېز مشرف او د هغه کورنۍ ده.³

په جنرال عاصم منیر کې د خپلو نېکونو چې غالباً، غلامان به وي، ځینې د غلامۍ خویونه شتون لري چې یوه بېلګه یې امریکایانو ته له کچې پورته خدمتونه او غوره مالي ده (چې وروسته به پرې وغږیږو).

جنرال منیر، وړاندې له هغې چې خپله دې اېډای معاینه کړي او پوه شي چې هندو دی که عرب سید؟ په کلکه توکمپالنه پالي او په دې هکله ډېر افراط کوي، هغه «د ۲۰۲۵ ز. کال د اپرېل په ۱۷ مه نېټه، وویل: زموږ پلرونو ویل چې موږ د ژوند په هر اړخ کې له هندوانو سره توپیر لرو. زموږ دین، دودونه، فکرونه او زموږ موخې له دوی سره توپیر لري. همدا د دوی ملتونو د نظریې بنسټ و چې هلته [په هند کې] کېښودل شو. موږ دوه ملتونه یو، موږ یو ملت نه یو.»⁴

د جنرال منیر د دا ډول څرګندونو په غبرګون کې ټولنیزو رسنیو، په ځانګړي توګه هندي رسنیو وویل چې **د عاصم منیر پلار او نېکه اصلاً هندوان وو چې وروسته مسلمان شوي دي.**⁵

جنرال منیر ته زموږ مشوره دا ده چې ته لومړی خپل د DNA معاینات وکړه تر څو د خپلو نیکونو توکم درته څرګند شي چې هندوان وو که مسلمانان؟ او بیا توکمپالنه کوه، هسې نه چې خپل هندو توکمه قوم په ناپوهۍ کې سپک او تخریب کړي.

²: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/23944811251337286?int.sj-abstract.similar-articles.5>

³: په اړه یې د لیکنو ۳۰ مه برخه ولولئ.

⁴: <https://news.abplive.com/news/world/pakistan-army-chief-rakes-kashmir-says-we-re-different-from-hindus-1765758>

⁵: <https://www.facebook.com/watch/?v=897338020099228>

زده کړي

عاصم منير د مدرسې يو طالب ؤ چې خپلې لومړنۍ ديني زده کړې يې د پنجاب د راولپنډۍ په مرکزي مدرسه دارالتجويد کې ترلاسه کړي دي.

عاصم منير په جاپان کې د جاپان د ځمکنیو ځواکونو په پوځي ښوونځي او د **(تاکی‌گاهارا)** کمپ اړوند پوځي او مسلکي زده کړې کړي دي.

هغه د بلوچستان د کوتي له کمانډ او سټاف کالج؛ د ماليزيا په کوالالمپور کې د وسله‌والو ځواکونو کالج او د اسلام‌آباد له ملي دفاعي پوهنتون څخه فارغ شوی دی. نوموړي په عامه پالیسۍ او ستراتيژيک امنيت په برخه کې د فلسفي ماسټرۍ (MPhil) سند هم تر لاسه کړی دی.

هغه مهال چې عاصم منير، ډگرمن ؤ، په سعودي عربستان کې يې د خپلې دندې پر مهال قرآن کریم حفظ کړ.⁶ هغه په پاکستان کې د پوځ لومړنی ستردرستيز دی چې قرآن کریم يې حفظ کړی دی. کله چې پر دريځ خپلې خبرې پيل کوي نو لومړی د قرآن حکيم ايتونه لولي او «تر ډېره په خپله مورنۍ پنجابۍ ژبه خبرې کوي».⁷

جنرال عاصم منير، د آی‌اېس‌آی ریاست: د جنرال منير مهمه دنده د پاکستان د استخباراتو (ISI) د مشر په توگه ټاکل وو چې په ۲۰۱۸ ز. کال کې د ستردرستيز جنرال باجوه په سپارښتنه او د لومړي وزير عمران خان په منظوري ټاکل شوی ؤ خو «د ۲۰۱۹ ز. کال د جون په ۱۶ مه نېټه، د عمران خان لهخوا گوښه کړای شو او پر ځای يې ډگر جنرال فيض حميد وټاکل شو».⁸

جنرال منير او د پاکستان د ستردرستيز مقام: لکه څرنګه چې عمران خان د پوځ په مرسته د پاکستان لومړي وزارت ته رسيدلی ؤ، همداسې د پوځ لهخوا په نامخامخ توگه له دندې گوښه کړای شو او د ده پر ځای يې په ټاکنو کې له شهباز شريف (چې د پخواني لومړي وزير نواز شريف ورور دی) مرسته وکړه چې پایله کې شهباز شريف لومړی وزير شو.

شهباز شريف چې د عمران خان سخت مخالف ؤ، غوښتل يې داسې څوک د پوځ د ستردرستيز په توگه غوره کړي چې په راتلونکي کې له ده ملاتړ وکړي او عمران خان او گوند يې وځپي. دا ډول کس جنرال منير ؤ چې عمران خان د آی‌اېس‌آی له ریاست څخه گوښه کړی ؤ.

هغه وو چې د لومړي وزير شهباز شريف او د هغه د ورور نواز شريف په گډون له نارسمي سلا مشورو وروسته، جنرال عاصم منير د ۲۰۲۲ ز. کال د نومبر په ۲۴ مه نېټه، د پوځ د ستردرستيز په توگه وټاکل شو. جنرال منير د نومبر په ۲۹ مه نېټه، د پوځ د ستر درستيز دنده په رسمي توگه پيل کړه.

د جنرال منير پر وړاندې ستونزې او خنډونه

⁶: <https://www.thehindu.com/news/international/syed-asim-munir-the-spy-master-turned-army-chief/article66188878.ece>

⁷: <https://www.arabnews.com/node/2410641/amp>

⁸: <https://nation.com.pk/17-Jun-2019/reshuffle-in-army-top-brass>

د پاکستان پخوانی لومړی وزیر، عمران خان چې په روغتون کې بستر ؤ، د جنرال منیر د ټاکلو مخالفت وکړ. جنرال منیر په داسې حال کې د پاکستان د پوځ مشري پر غاړه واخیسته چې پاکستان له سخت اقتصادي کړکېچ؛ د عمران خان له سیاسي مخالفت او د وسله‌والو له زیاتیدونکو گواښونو او بریدونو سره مخ ؤ. چې دغو درو ډوله ستونزو له جنرال منیر او حکومت څخه لاره ورکه کړي وه. کله چې د پاکستان پخوانی لومړی وزیر **عمران خان د ۲۰۲۲ ز. کال د نومبر پر ۳مه نېټه، د پنجاب ایالت په وزیرآباد کې د لاریون پر مهال په یو وسله‌وال برید کې د ډزو له امله په یوه پښه ولگېد او ټپي شو.** په دغه وخت کې د پاکستان د پوځ مشر جنرال قمر جاوېد باجوه ؤ. جنرال باجوه د هماغه میاشتې په پای کې (د ۲۰۲۲ د نومبر پر ۲۹مه) تقاعد شو او پر ځای یې جنرال عاصم منیر د پوځ نوی مشر وټاکل شو.

د عمران خان له ټپي کیدو، یوه ورځ وروسته د نومبر په ۴مه نېټه، هغه له روغتون څخه په خپله وینا کې د پاکستان لومړی وزیر شهباز شریف، د کورنیو چارو وزیر **(رانا ثناء الله)** او د استخباراتو لوریو جنرال **(فیصل نصیر)** د خپل ترور په پلانونو تورن کړل.⁹ دا مهال چې عمران خان په روغتون کې بستر ؤ او د پاکستان د ستردرستیز د ټاکلو بهیر روان ؤ، عمران خان له روغتون څخه په خپلو ویناوو او مرکو کې په ډاگه کړه چې د شهباز شریف او د اصف‌علي زرداري حکومت فاسد دی، هغه ټینګار کاوه چې دا یو ټپل شوی حکومت دی **او دغه ډول فاسد او غله مشران باید د پوځ د نوي مشر د ټاکلو واک او اجازه ونه لري،** عمران خان ویل چې د پوځ مشر دې د راتلونکو رڼو ټاکنو څخه وروسته وټاکل شي.¹⁰

د پاکستان لومړی وزیر شهباز شریف، ولسمشر اصف‌علي زرداري او د پوځ مشر جنرال عاصم منیر چې لا له ورايه عمران خان ته په اوبو کې خولې کیدل نو هغه په څو ډوله تورو: **مالي فساد، د پوځ په کورنیو چارو کې مداخله؛ د پوځ او محاکمو بدنامول او د محرمو دولتي اسنادو په افشاګولو تورن کړ.** خو اصلي لاملونه هغه وو چې د عمران خان له‌خوا د پوځ د **سري کرښې** ماتول او د جنرال عاصم منیر سره د ۲۰۱۹ ز. کال راهیسې شخصي او سیاسي مخالفتونه وو چې یو مهم عامل یې په راتلونکي کې د عمران خان له‌خوا د جنرال عاصم منیر پر ځای د جنرال فیض‌حمید د پوځ د ستردرستیز په توګه ټاکل وو. [البته وروسته له هغې چې عمران خان په ټاکنو کې بریا ترلاسه کړي وای].

هغه وو چې د پاکستان ستردرستیز جنرال عاصم منیر، د ۲۰۲۳ ز. کال د می په ۹مه نېټه، پخوانی لومړی وزیر عمران خان ونيو او بندي یې کړ چې له امله یې په ټول پاکستان کې پراخ ویجاړوونکي لاریونونه رامنځ ته شول او د پوځ پر ودانیو او نورو دولتي ادارو یې بریدونه وکړل. جنرال منیر او شهباز شریف چې د دا ډول حالت د رامنځ ته کولو په تمه وو، تر څو په دې توګه وکړای شي عمران خان او د هغه د ګوند غړي وځپي او په راتلونکو ټاکنو کې یې د ګډون مخه یې ونیسي.

لاریونوالو په راولپنډۍ کې د پوځ عمومي قوماندانۍ (GHQ) او په لاهور کې د کور کمانډر (جناب هاوس) باندې بریدونه وکړل، هغه یې وسوځول او د ننه شته تاریخي اثار او وسایل یې لوټ او ویجاړ کړل.¹¹

⁹: <https://www.dw.com/en/pakistan-imran-khan-speaks-out-after-assassination-attempt/a-63648165>

¹⁰: <https://www.bbc.com/persian/articles/cx8xwvg2819o>

¹¹: <https://www.bbc.com/news/articles/cmkg79z04w4zo>

ډېر شمېر موټر، امبولانسونه، د راډيو پاکستان ودانۍ او پوځي يادگارونه تر بريدونو لاندې راغلل او ډېری يې وسوځول شول. په دې ناورينونو کې، لاريونوال او امنيتي ځواکونه، شاوخوا تر ۱۰ کسانو پورې ووژل شول.¹²

د عمران خان د زنداني کيدلو لپاره چې جنرال منير ته بڼه پلمه په لاس ورغلي وه نو پوځ، د ۹مې نېټې، د لاريونونو کړنې **د سري کرښې ماتول وبلل** او پرېکړه يې وکړه چې عمران خان بايد د سياست له لږه لږې او په زندان کې وساتي.

جنرال منير، د عمران خان پلويان ډېر سخت وځپل. تر لاريونونو وروسته پوځ، د عمران خان گوند، (تحريک انصاف) د مشرانو په گډون له ۲۰۰۰ زيات کسان ونيول او د هغوی محاکمه په پوځي محکمو کې پيل شوه.¹³

ملکي وگړي د پوځ له خوا محاکمه شول، يو لوړپوړی جنرال اړ شو له وخته مخکې تقاعد شي او د آی اېس آی پخوانی مشر، ډگر جنرال فيض حميد (چې يو مهال يې له عمران خان سره نږدې اړيکې لرلې) هم ونيول شو.¹⁴ چې لا تر دې مهال عمران خان او جنرال فيض حميد په زندان کې بنديان دي.

نېټه: ۱۴۰۵/۷/۲۲ ل.

نور بيا

د ښاغلي محمد انور اخځر نوري ليکنې په دې لينک کې ولولئ.

¹²: <https://www.rferl.org/a/pakistan-trials-khan-party-unrest/33248229.html>

¹³: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/why-has-ex-pakistan-pm-khan-been-indicted-over-violence-may-9-2023-2024-12-05/>

¹⁴: <https://www.bbc.com/news/articles/c39j3p14mg4o>

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولې. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ